

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

ประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนมีความผูกพันและติดต่อกันมาอย่างยาวนานตั้งแต่อดีตในสมัยราชวงศ์ฮั่น (จักรพรรดิฮั่นอู่ตี้ 汉武帝) ของจีนซึ่งมีบันทึกประวัติศาสตร์เกี่ยวกับการอพยพของชาวจีนในช่วงต้นราชวงศ์หมิงและอาณาจักรอยุธยา นับจากนั้นเป็นต้นมา ก็ได้มีการติดต่อค้าขายกันมาโดยตลอดและมีชาวจีนจำนวนมากเข้ามาตั้งรกรากในประเทศไทย โดยเฉพาะในช่วงสงครามโลกและสงครามกลางเมืองของจีนในทศวรรษที่ 1930-1950 มีชาวจีนจำนวนมากจากมณฑลทางใต้ของจีน อาทิ กวางตุ้ง ไห่หนาน ผู้เจี้ยน และกวางสี หลบหนีภัยสงครามและความอดอยากเข้ามาสร้างชีวิตใหม่ในประเทศไทย จึงอาจกล่าวได้ว่าความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดจุดพืดนี้ระหว่างประเทศไทยกับสาธารณรัฐประชาชนจีนได้มีมาอย่างยาวนาน เหมือนคำกล่าวที่ว่า “ไทยจีนใช้อื่นไกล พี่น้องกัน” (“ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและสาธารณรัฐประชาชนจีน” ม.ป.ป. : ออนไลน์) ซึ่งสอดคล้องกับแสงอรุณ กนกพงศ์ชัย (2553 : 1) ที่กล่าวว่า จีนเป็นชื่อที่คนไทยเรียกชนกลุ่มหนึ่งที่อาศัยในประเทศที่มีพื้นที่กว้างใหญ่ไพศาลและรับรู้ว่าเป็นกลุ่มชนที่หนีความยากลำบากในการดำเนินชีวิตในบ้านเมืองของตน ทั้งความแห้งแล้ง ความอดอยากและสงคราม เป็นต้น มาพึ่งประเทศไทยภายใต้พระบรมโพธิสมภาร จนมีวิถีชีวิตที่กลมกลืนไปกับคนไทยมาช้านาน

ชาวจีนที่อพยพเข้ามาในประเทศไทย เริ่มตั้งแต่พ่อค้าชาวจีนยุคบุกเบิกที่เข้ามาจับบทบาทสำคัญในหลากหลายธุรกิจของประเทศไทย ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ช่วงศตวรรษที่ 17 การค้าขายทางเรืออยู่ในความควบคุมของชาวจีนเป็นหลัก จนมาถึงสมัยพระเจ้าตากสินมหาราช การค้าขายของชาวจีนก็มีความโดดเด่นมากเช่นเดียวกัน ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (รัชกาลที่ 1) ทรงสนับสนุนการทำธุรกิจเหล่านี้ และทรงต้อนรับชาวจีนอพยพซึ่งมีส่วนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจท้องถิ่น สำหรับพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย (รัชกาลที่ 2) ทรงสืบทอดการสนับสนุนกิจกรรมการค้าของชาวจีนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งได้ช่วยพัฒนาความสัมพันธ์ด้านการค้าของไทย-จีนให้ยิ่งมั่นคงและยั่งยืนขึ้น และในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 3) เป็นยุคที่คนจีนเดินทางหลังไหลเข้ามาสู่ราชอาณาจักรของไทยเป็นจำนวนมาก ชาวจีนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย ได้นำความคิด วิถีชีวิต ศิลปะ และความรู้ด้านต่าง ๆ ที่ช่วยเพิ่มสีสันและพลังความตื่นตัวให้กับสังคมไทย (หอการค้าไทย-จีน. ม.ป.ป. : ออนไลน์)

การแพทย์แผนจีนโบราณ หรือ TCM (Traditional Chinese Medical) เป็นระบบบำบัดรักษาความเจ็บป่วยที่ละเอียดลึกซึ้ง และสมบูรณ์แบบ เป็นการรักษาที่ใช้รักษากันมากกว่า 5,000 ปี และมีพื้นฐานอยู่บนการเฝ้าสังเกตอาการ ทดลองการรักษาตามทฤษฎีและข้อสังเกต จดบันทึกการรักษาที่ได้ผล ต่อมาได้มีการรวบรวมเป็นระบบการรักษาแผนจีนขึ้นมา ประกอบด้วย การบอกโรค การรักษาด้วยการฝังเข็ม ยาสมุนไพรจีน การนวดทุยนา อาหารที่เป็นยา และการออกกำลังกายแบบไทชี่หรือมวยไทเก็ก และจี้กง ซึ่งปัจจุบันการรักษาแผนจีนได้รับการยอมรับไปทั่วโลก ผู้บำบัดด้วยวิธีการแพทย์แผนจีน มีทั้งชาวจีนย้ายถิ่นและแพทย์ชาวต่างชาติที่เดินทางไปศึกษาวิชาการแพทย์แผนจีนมาจากประเทศจีนโดยตรง การตรวจร่างกายเพื่อวินิจฉัยโรคของแพทย์แผนจีนจะกระทำโดยการซักประวัติ

ผู้ป่วย การสังเกตวิเคราะห์ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย การสัมผัส และการจับจ้องหวั่นไหว ซึ่งทั้งหมดต้องอาศัยความละเอียดลออและความชำนาญพิเศษ ส่วนการรักษาจะประกอบด้วย การเลือกอาหาร การนวด การฝังเข็ม การดื่มชาสมุนไพรต่าง ๆ รวมทั้งยาจากสัตว์ ปัจจุบันการรักษาแผนจีนกำลังได้รับความสนใจจากนักวิจัยชาวตะวันตกอย่างกว้างขวาง และเป็นที่ยอมรับมากขึ้นว่ามีประสิทธิภาพสูงและสามารถรักษาอาการของโรคบางโรค ที่แพทย์แผนปัจจุบันยังไม่พบวิธีรักษาได้ (“การแพทย์แผนจีน การแพทย์ทางเลือก” ม.ป.ป. : ออนไลน์)

แพทย์แผนจีนได้มีการให้บริการในกลุ่มคนจีนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยมาเป็นระยะเวลายาวนาน ต่อมาได้ขยายความนิยมมาสู่คนรุ่นใหม่โดยทั่วไป ที่นิยมการใช้ยาสมุนไพรมากกว่าการใช้ยาที่ได้จากการสังเคราะห์และผู้ที่มีอาการทางการแพทย์ทางเลือก ปัจจุบันการแพทย์แผนจีนได้รับการยอมรับจากกระทรวงสาธารณสุข โดยกระทรวงสาธารณสุข ได้เปิดอบรมผู้ประกอบการวิชาชีพแพทย์แผนจีน และได้มอบใบอนุญาตแก่ผู้ผ่านการอบรมให้สามารถรักษาผู้ป่วยทั่วไปได้ เพื่อให้ประชาชนได้มั่นใจในการรับการรักษาโดยแพทย์แผนจีนในฐานะการแพทย์ทางเลือก สำหรับผู้ที่สนใจการแพทย์ทางเลือกอื่น นอกจากการแพทย์แผนปัจจุบันแล้ว การแพทย์แผนจีนอาจสามารถตอบสนองความต้องการได้ ซึ่งสอดคล้องกับ โกวิท คัมภีร์ภาพ (2544 : 7) กล่าวว่า การแพทย์แผนจีนแพร่หลายเข้าไปในประเทศแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 3 มีการนำเข้าและส่งออกสมุนไพรระหว่างประเทศ แถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และประเทศจีนตั้งแต่นั้นเรื่อยมา การแพทย์แผนจีนเข้าสู่ประเทศไทยพร้อมกับการย้ายถิ่นของชาวจีนมาสู่ประเทศไทยตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย ซึ่งตรงกับปลายสมัยราชวงศ์หยวน (ค.ศ.1206-1368) และราชวงศ์หมิง (ค.ศ.1368-1644) พงศาวดารจีนมีบันทึกเกี่ยวกับการเจริญสัมพันธ์ไมตรีระหว่างพ่อขุนรามคำแหงมหาราชกับจักรพรรดิราชวงศ์หยวน ปลายสมัยราชวงศ์ชิง (ค.ศ.1616-1911) และสมัยสาธารณรัฐจีน (ค.ศ.1911-1949) เนื่องจากประเทศจีนถูกต่างชาติรุกราน จนกลายเป็นประเทศกึ่งอาณานิคม ความวุ่นวายทางการเมืองและความยากจนแร้นแค้น ทำให้มีชาวจีนจำนวนมากอพยพไปต่างประเทศรวมทั้งประเทศไทย ชาวจีนอพยพจึงได้นำความรู้ด้านการแพทย์แผนจีนที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวันไปเผยแพร่ด้วย แพทย์แผนจีนในประเทศไทยมีการสืบทอดหลายแบบ เช่น การสั่งสอนสืบทอดในครอบครัว การศึกษาด้วยตนเอง การไปศึกษาที่ประเทศจีน เป็นต้น แม้การแพทย์แผนจีนได้รับความนิยมในหมู่ชาวไทยเชื้อสายจีน แต่รัฐบาลไทยในช่วงแรก ๆ ยังไม่ให้การรับรองการแพทย์แผนจีน เนื่องจากยังไม่สามารถควบคุมมาตรฐานและจริยธรรมของแพทย์แผนจีนได้ ในวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2543 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประกอบโรคศิลป์ ได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุขฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2543) รับรองการแพทย์แผนจีนเป็นสาขาหนึ่งของการประกอบโรคศิลป์ เพื่อควบคุมการประกอบโรคศิลป์ในสาขากการแพทย์แผนจีน และให้มีการขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตของบุคคลที่ทำการประกอบโรคศิลป์โดยอาศัยศาสตร์การแพทย์แผนจีนต่อไป

ในปัจจุบัน การแพทย์แผนจีนได้รับความนิยมจากชาวไทยมากขึ้นเรื่อย ๆ นอกจากนี้การแพทย์แผนจีนได้รับการพัฒนาอย่างดีในประเทศไทย เห็นได้จากบางมหาวิทยาลัยของประเทศไทย ได้สร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยประเทศจีน เพื่อเปิดสอนหลักสูตรการแพทย์แผนจีนสำหรับบุคคลทั่วไป ได้แก่ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม เป็นต้น โดยหลักสูตรการแพทย์แผนจีนใช้เวลาเรียน 5 ปี และมีเงื่อนไขว่านักศึกษาต้องมีความเข้าใจ

ภาษาจีน และในชั้นปีสุดท้ายทุกคนจะต้องไปศึกษาที่สาธารณรัฐประชาชนจีนเป็นเวลา 1 ปี รวมทั้งฝึกงาน การแพทย์แผนจีน จากนั้นก็กลับมาฝึกงานที่ประเทศไทยในสถานพยาบาล หรือโรงพยาบาลที่ได้มาตรฐาน จึงจะสำเร็จการศึกษาการแพทย์แผนจีน นอกจากนี้การพัฒนาการแพทย์แผนจีนยังมีการผสมผสาน การแพทย์แผนจีนกับวิทยาศาสตร์การแพทย์อื่น ๆ ซึ่งจะช่วยให้เกิดวิธีการใหม่ของการรักษาสุขภาพ และลดค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาสุขภาพของมนุษย์ สอดคล้องกับ เย็นจิตร เตชะดำรงสิน (ม.ป.ป. : ออนไลน์) ที่กล่าวว่า นวัตกรรมและการเผยแพร่ศาสตร์การแพทย์แผนจีน ต้องการหลักของวิทยาศาสตร์ สมัยใหม่ ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในศตวรรษที่ 21 ทั้งใน ด้านวิทยาศาสตร์ชีวภาพ วิทยาการสารสนเทศศาสตร์ที่ซับซ้อนและศาสตร์เชิงระบบ ยังมีสาขาใหม่ ๆ ที่กำลังจะเกิดขึ้นอีกองค์ความรู้ที่เพิ่มขึ้น และฐานข้อมูลจำนวนมาก รวมทั้งเครื่องมือในการวิเคราะห์ และเทคโนโลยี ต่าง ๆ จะช่วยอธิบายทฤษฎีพื้นฐาน และส่งเสริมนวัตกรรมของการแพทย์แผนจีน เพื่อเพิ่มความเข้าใจทางทฤษฎี และเข้าใจความหมายทางวิทยาศาสตร์อย่างลึกซึ้ง เพิ่มความปลอดภัย ประสิทธิภาพ และคุณภาพของการแพทย์แผนจีน ปัจจุบันการแพทย์แผนจีนได้รับการยอมรับไปทั่วโลก โดยเฉพาะนักวิจัยชาวตะวันตกได้ให้ความสนใจอย่างกว้างขวางเป็นที่ประจักษ์มากขึ้นเรื่อย ๆ ว่ามี ประสิทธิภาพสูง และสามารถรักษาอาการของโรคบางโรคที่แพทย์แผนปัจจุบันไม่พบวิธีรักษาได้ สำหรับประเทศไทยปัจจุบันได้มีคณะกรรมการวิชาชีพสาขาแพทย์แผนจีน เพื่อดูแลมาตรฐานและการ ประกอบโรคศิลป์ของผู้ประกอบโรคศิลป์สาขาการแพทย์แผนจีนให้เหมาะสม ร่วมกับสาขาการแพทย์ อื่น ๆ ในการดูแลสุขภาพประชาชนไทย

สรุปได้ว่า แพทย์แผนจีนได้รับความสนใจจากคนไทย ทั้งการยอมรับในด้านการรักษา ตลอดจน เปิดหลักสูตรแพทย์แผนจีนในหลายมหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติเป็นมหาวิทยาลัยที่ตั้งขึ้นโดย “มูลนิธิฮั่วเคี้ยวป้อเต็ก เชียงตุง” ซึ่งเป็นองค์กรการกุศลจีนที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย และมีเอกลักษณ์ความเป็นจีน ในปี พ.ศ. 2545 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเซี่ยงไฮ้ ซึ่งเป็นหนึ่งในมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนชั้นนำของสาธารณรัฐประชาชนจีน จัดทำข้อตกลงความร่วมมือเพื่อ ผลักดันให้การแพทย์แผนจีนเป็นการแพทย์ทางเลือกในประเทศไทย โดยมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้ก่อตั้งคณะการแพทย์แผนจีนขึ้นเป็นแห่งแรกในประเทศไทย และมีการเปิดสอนหลักสูตรการแพทย์ แผนจีน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 ในปัจจุบันมีนักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในหลักสูตรนี้มากกว่า 300 คน ในห้าชั้นปี ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นคนไทยเชื้อสายจีนที่มีความสนใจเข้ามาศึกษาเกี่ยวกับการแพทย์แผนจีน ดังนั้น การศึกษาอัตลักษณ์ของนักศึกษา คณะการแพทย์แผนจีนในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จึงเป็นไปเพื่อศึกษาอัตลักษณ์ของนักศึกษา คณะการแพทย์แผนจีนในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และเพื่อวิเคราะห์การหล่อหลอมอัตลักษณ์ของนักศึกษา คณะการแพทย์แผนจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียว เฉลิมพระเกียรติ

จากเหตุผลดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาอัตลักษณ์ของนักศึกษา คณะการแพทย์แผนจีน ในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และการหล่อหลอมอัตลักษณ์ของนักศึกษา คณะการแพทย์แผนจีน ในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จะมีส่วนสำคัญในการพัฒนาและสืบต่อระบบและคุณค่าของ การแพทย์แผนจีนต่อไปในสังคมไทย เนื่องจากนักศึกษาที่เรียนคณะการแพทย์แผนจีนในมหาวิทยาลัย หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติมีอัตลักษณ์ในด้านต่าง ๆ เช่น วิถีชีวิต การเรียนภาษาจีน เป็นต้น ซึ่งอัตลักษณ์เหล่านี้

จะมีส่วนสำคัญในการพัฒนาแพทย์แผนจีน การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างไทยจีน และทำให้ผู้อ่านทราบข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของนักศึกษาคณะกรรมการแพทย์แผนจีนในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติมากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ของนักศึกษาคณะกรรมการแพทย์แผนจีนในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
- 2) เพื่อวิเคราะห์การหล่อหลอมอัตลักษณ์ของนักศึกษาคณะกรรมการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

1.3 สมมุติฐานของการวิจัย

- 1) อัตลักษณ์ของนักศึกษาคณะกรรมการแพทย์แผนจีนในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติมีลักษณะจำเพาะที่โดดเด่น ทั้งที่เป็นอัตลักษณ์ดั้งเดิมจากสังคมจีนและอัตลักษณ์ที่เลือนไหลตามบริบทหรือเงื่อนไขต่าง ๆ ของสังคมไทย
- 2) การหล่อหลอมอัตลักษณ์ของนักศึกษาคณะกรรมการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติมีอัตลักษณ์โดดเด่นผ่านทางการเรียนการสอน วัฒนธรรม ภาษา และกิจกรรมต่าง ๆ

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยสองด้านคือ แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์ แนวคิดเกี่ยวกับการแพทย์แผนจีน ดังนี้

1.4.1 แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์

อัตลักษณ์ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดต่อตนเองว่า "ฉันคือใคร" ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติ สังสรรค์ระหว่างตัวเรากับคนอื่น โดยผ่านการมองของตนเองและคนอื่นที่มองเราในขณะนั้น และในขณะเดียวกันมีโน้ตทัศน์เกี่ยวกับอัตลักษณ์ จะถูกกล่าวควบคู่ไปกับเรื่องของอำนาจ นิยามความหมายหรือการสร้างภาพแทนความจริง (representation) เมื่ออัตลักษณ์ไปสัมพันธ์กับแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว จะมีความหมายที่แตกต่างจากความหมายที่เข้าใจกันโดยทั่วไป

1.4.2 แนวคิดเกี่ยวกับการแพทย์แผนจีน

การแพทย์แผนจีน (Traditional Chinese Medicine, TCM) เป็นระบบบำบัดรักษาความเจ็บป่วยที่ละเอียดลึกซึ้ง และสมบูรณ์แบบ เป็นการรักษาที่ใช้รักษากันมากกว่า 5,000 ปี และมีพื้นฐานอยู่บนการเฝ้าสังเกตอาการ ทดลองรักษาตามทฤษฎีและข้อสังเกต จดบันทึกการรักษาที่ได้ผล และมีการรวบรวมเป็นระบบรักษาแผนจีนขึ้นมา ประกอบด้วย การบอกโรค การรักษาด้วยการฝังเข็ม ยาสมุนไพรจีน การนวดทุยนา อาหารที่เป็นยา และการออกกำลังกายแบบไทชิหรือมวยไทเก๊ก และจี้กง

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ คือ

1.5.1 ประชากร

1) นักศึกษาคณะกรรมการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ รหัส 53-55 จำนวนทั้งสิ้น 297 คน

2) เจ้าหน้าที่สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการแพทย์แผนจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 3 คน

1.5.2 กลุ่มตัวอย่าง

1) ผู้วิจัยสุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยใช้วิธีเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจากนักศึกษา คณะการแพทย์แผนจีนกลุ่มรหัส 53 ถึงรหัส 55 ปีการศึกษาละ 10 คนที่ศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัย ในช่วงที่ดำเนินการศึกษาวิจัย จึงมีกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 30 คน ดังต่อไปนี้ (เนื่องจากกลุ่มรหัส 56 และรหัส 52 ไปศึกษาในในประเทศจีน ผู้วิจัยจึงใช้นักศึกษา คณะการแพทย์แผนจีนกลุ่มรหัส 53 ถึง รหัส 55)

1.1) นักศึกษา คณะการแพทย์แผนจีน รหัส 53 จำนวน 10 คน

1.2) นักศึกษา คณะการแพทย์แผนจีน รหัส 54 จำนวน 10 คน

1.3) นักศึกษา คณะการแพทย์แผนจีน รหัส 55 จำนวน 10 คน

2) เจ้าหน้าที่สำนักงานเลขานุการคณะ 1 คน

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1) **อัตลักษณ์** หมายถึง ผลรวมของลักษณะเฉพาะของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งทำให้สิ่งนั้นเป็นสิ่งที่รู้จัก อัตลักษณ์เป็นสิ่งที่ได้รับอิทธิพลจากโครงสร้างของสังคม ไม่ใช่สิ่งที่อยู่ตามธรรมชาติ และอัตลักษณ์ต้องอาศัยกระบวนการสร้างความเหมือนภายในกลุ่มเดียวกันและความแตกต่างระหว่างกลุ่ม

2) **การแพทย์แผนจีนในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ** หมายถึง การแพทย์แผนจีนที่มีลักษณะโดดเด่นในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เนื่องจากด้านประวัติศาสตร์ ด้านกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่อง เช่น การมีศูนย์การแพทย์แผนไทยจีนของโรงพยาบาลหัวเฉียวจากหน่วยงานหลักสู่มูลนิธิ ปอเต็กตึ๊ง

3) **คณะกรรมการแพทย์แผนจีนของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ** หมายถึง คณะวิชาที่มีการเปิดสอนหลักสูตรการแพทย์แผนจีนในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ โดยร่วมมือกับมหาวิทยาลัยการแพทย์แผนจีนเซี่ยงไฮ้ ที่เน้นการเรียนการสอน การฝึกภาคปฏิบัติ และกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยใช้ภาษาจีน

4) **การหล่อหลอม** หมายถึง การอบรมบ่มนิสัยให้จิตใจโน้มแน่วไปในทางใดทางหนึ่งโดยใช้เวลาต่อเนื่องและยาวนาน เช่น หล่อหลอมจิตใจให้เป็นคนดี

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) และการเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Research) เป็นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการสังเกตและการสัมภาษณ์ โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนการวิจัย ดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย
 - 1.1 แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์
 - 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการแพทย์แผนจีน
- 2) เลือกกลุ่มตัวอย่างวิจัย ได้แก่ นักศึกษาที่ศึกษาในคณะกรรมการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติเฉพาะในปีการศึกษา 2553 ถึงปีการศึกษา 2555 ปีละ 10 คน รวมจำนวน 30 คน และเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติจำนวน 1 คน
- 3) สร้างเครื่องมือวิจัย มีการสร้างแบบสอบถาม 2 ชุด คือ การตั้งคำถามที่มีโครงสร้างคำถามชัดเจนเพื่อสัมภาษณ์นักศึกษาที่ศึกษาในคณะกรรมการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และเจ้าหน้าที่สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการแพทย์แผนจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ โดยครอบคลุมวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยทั้ง 2 ข้อ
- 4) นำเครื่องมือไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อขอคำแนะนำ และปรับปรุง
- 5) ผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา จากนั้นนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีรายละเอียดของเครื่องมือ ดังนี้
 - 5.1) แบบสอบถาม เป็นคำถามที่มีโครงสร้างคำถามชัดเจนเพื่อสัมภาษณ์นักศึกษา 30 คน ที่ศึกษาในคณะกรรมการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ แบบสอบถามมีเนื้อหา ดังนี้
 - ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
 - ส่วนที่ 2 คำถามที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ของนักศึกษาคณะกรรมการแพทย์แผนจีนในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
 - ส่วนที่ 3 คำถามที่เกี่ยวกับการหล่อหลอมอัตลักษณ์ของนักศึกษาคณะกรรมการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
 - 5.2) แบบสอบถาม เป็นคำถามที่มีโครงสร้างคำถามชัดเจนเพื่อสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สำนักงานเลขานุการคณะกรรมการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติจำนวน 1 คน
- 6) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของนักศึกษาคณะกรรมการแพทย์แผนจีนในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ กับกระบวนการหล่อหลอมอัตลักษณ์ของนักศึกษาคณะกรรมการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สำนักงานเลขานุการแพทย์แผนจีนในคณะกรรมการแพทย์แผนจีนมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
- 7) นำเสนอผลการศึกษาวิจัยแบบพรรณนา (Descriptive Analysis)

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ทำให้รู้และเข้าใจอัตลักษณ์ของนักศึกษาคณะกรรมการแพทย์แผนจีนในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
- 2) ทำให้ทราบการหล่อหลอมของนักศึกษาคณะกรรมการแพทย์แผนจีนในมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

